

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS NITZAVIM • MAAMAR 5

ביאור ע"פ שוש אשיש

Une explication de « Je me
réjouirai grandement »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/5/

1 ביאור ע"פ שוש אשיש

Explication du verset « Je me réjouirai grandement ».

2 ולתוספת ביאור להבין ענין השופר צריך להקדים תחלה ענין ממלא וסובב כי לכאורה אינו מובן

מאחר שפי' סובב אין פירושו שסובב ומקיף מלמעלה אלא שהוא

Pour apporter une explication supplémentaire et comprendre la notion du chofar, il faut d'abord introduire celle de la lumière qui remplit [tous les mondes] (memalé) et [de la lumière qui] les entoure [tous] (sovev). À première vue, cela n'est pas compréhensible : puisque sovev ne signifie pas qu'elle encercle et entoure d'en haut, mais qu'elle

נמצא למטה כמו למעלה רק שההפרש הוא בבחי' העלם ובבחי' גילוי וכמ"ש במ"א א"כ איך יתקרב אל

השכל מה שנודע שיש רבוא רבבות בחי' ומדרגות וצמצומים רבים ושונים עד שבא מבחי' סובב

est présente en bas comme en haut, la seule différence étant celle de l'occultation et de la révélation, comme cela est expliqué ailleurs — comment, dès lors, l'intellect peut-il saisir ce que l'on sait : qu'il existe des myriades de myriades de niveaux, de degrés et de nombreux tsimtsoumim différents, jusqu'à ce que [la lumière] vienne du niveau de sovev,

שהוא בבחי' ההעלם לבחי' ממלא שהוא בחי' גילוי מאחר שהכל במקום' [במקומו] ואין ביניהם ריחוק

מקום וכלום חסר

qui est dans un état d'occultation, au niveau de memalé, qui est celui de la révélation ? Car tout est à sa place, il n'y a entre eux aucune distance dans l'espace, et rien ne manque,

רק יציאה מההעלם אל הגילוי ואיך שייך לומר כ"כ [כל כך] רבוא רבבות מדרגות וצמצומים רבים

ושונים עד אין קץ ותכלית כנודע.

si ce n'est le passage de l'occultation à la révélation. Comment peut-on donc parler d'autant de myriades de myriades de degrés et de nombreux tsimtsoumim différents, sans fin ni limite, comme on le sait ?

אך הענין יובן עדי"מ מבשרי אחזה שנראה בחוש באדם הגשמי שיש לו שכל וחכמה להשכיל כל דבר

אשר יעשה

Cependant, la notion se comprendra par une analogie : « De ma chair, je contemple » ; nous constatons en effet de manière tangible que l'homme physique possède un intellect et une sagesse qui lui permettent de comprendre tout ce qu'il entreprend ;

ולפי מה שהסכימה חכמתו כך נוטה רצונו לעשות הדבר ההוא שחייבה חכמתו שכמו שחייבה חכמתו לדבר ההוא כך יש לו רצון ותשוקה לאותו דבר שהחכמה מנהגת את

et selon ce que sa sagesse a décidé, sa volonté tend à accomplir la chose que sa sagesse a estimé nécessaire. Car, de même que sa sagesse a estimé cette chose nécessaire, il éprouve aussi la volonté et le désir de l'accomplir, puisque la sagesse guide

הרצון כנודע וע"פ הרצון מחשב ומהרהר איך לגמור מה שעלה ברצונו שפעולת הדבר אינה נגמרת אלא ע"י הרהור אותיות מחשבתו שאותיות הללו הן למטה ממדרגת הרצון כנודע.

la volonté, comme on le sait. Et conformément à sa volonté, il réfléchit et médite à la manière d'accomplir ce qui a pris naissance dans sa volonté ; car l'action ne s'achève que par la réflexion sur les lettres de sa pensée, et ces lettres se situent à un niveau inférieur à celui de la volonté, comme on le sait.

3 והנה מקום משכן השכל הוא במוח וכן משכן הרצון הוא ג"כ במוח וגם הרהור אותיות המחשבה הוא מהרהר ומחשב במוח הרי שבמוח אי יש בו

Or, le lieu où réside l'intellect est le cerveau ; de même, le lieu où réside la volonté est également le cerveau ; et le fait de méditer les lettres de la pensée — on médite et on pense dans le cerveau. Ainsi, dans un seul cerveau, il y a

גי מיני התלבשות שמתחלה מתלבש בחכמה והחכמה מתלבשת ברצון והרצון מתלבש באותיות המחשבה והכל במקום אי הוא המוח הרי שמצינו כמה בחינות והשתלשלות מעילה לעילה במקום אי.

trois sortes d'habillage : d'abord [la puissance de l'âme] s'habille dans la sagesse, la sagesse s'habille dans la volonté et la volonté s'habille dans les lettres de la pensée — et tout cela se trouve en un seul lieu, le cerveau. Nous constatons donc plusieurs niveaux et un enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), de cause en cause, en un seul lieu.

4 והטעם הוא לפי שהתלכוש דבר רוחני אינו דומה לדבר גשמי כי הדבר הגשמי הוא תופס מקום והעליון שמתלבש בתחתון נעשה התחתון למטה ממנו בריחוק מקום משא"כ הרוחני אינו תופס מקום מצד עצמו

La raison en est que l'enveloppement d'une chose spirituelle ne ressemble pas à celui d'une chose matérielle. En effet, une chose matérielle occupe de l'espace, et lorsque ce qui est supérieur s'enveloppe dans ce qui est inférieur, ce dernier se trouve en dessous, à distance ; tandis que le spirituel, en lui-même, n'occupe pas d'espace,

רק שנתפס ונקלט בגדר ובחינת מקום שהמקום ההוא אינו אלא כלי ומשכן להשראת הרוחני בו ולכן יכול להיות השראת כמה מיני כחות והתלבשות במקום א'.

mais il est saisi et accueilli dans les limites et selon l'aspect du lieu, ce lieu n'étant qu'un réceptacle et une demeure où le spirituel réside. C'est pourquoi plusieurs sortes de forces peuvent résider et s'envelopper en un même lieu.

5 ומזה יובן למעלה למשכיל איך כמה מיני צמצומים והשתלשלות והתלבשות המדרגות רבות במאד באור א"ס ב"ה במקום א' ממש ובאמת הוא ית' מקומו של עולם ואין העולם מקומו.

De là, celui qui comprend saisira, concernant le monde d'en haut, comment plusieurs sortes de tsimtsoum, d'enchaînement descendant et d'enveloppement de très nombreux niveaux [existent] dans la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, en un seul et même lieu. En vérité, Lui, béni soit-Il, est le lieu du monde, et le monde n'est pas Son lieu.

ועוד יובן יותר ע"פ משל אחר מכל השכל המתלבש במעשה כגון מעשה הכתב שהיד כותבת מה שעלה בשכלו

On le comprendra encore mieux au moyen d'une autre analogie, tirée de la puissance intellectuelle qui s'enveloppe dans l'action : par exemple, l'acte d'écrire, où la main écrit ce qui a surgi dans son esprit ;

והרי מלובש שם כח השכל וגם אותיות המחשבה שהרי עכ"פ [על כל פנים] צריך להרהר באותיות המחשבה לכתוב אותיות הכתב.

la puissance intellectuelle s'y trouve donc enveloppée, ainsi que les lettres de la pensée, car il faut, à tout le moins, réfléchir aux lettres de la pensée pour écrire les lettres de l'écriture.

6 וגם יש לו איזה תשוקה בשעה שכותב וגם כח העשיה הוא כח היד הכותבת. נמצא שיש כאן ארבעה מיני התלבשות וצמצומים שכל ומחשבה ומדות ומעשה

Il éprouve aussi un certain désir au moment où il écrit ; et il y a également la force de l'action, qui est la force de la main qui écrit. Il y a donc ici quatre formes d'habillement et de contraction : l'intellect, la pensée, les attributs émotionnels (midot) et l'action.

ודי בחינות צמצומים והתלבשות אלו יש ג"כ בדבור האדם שמדבר מה שחייבה חכמתו ומחשב האותיות אשר מדבר בהם ויש לו רצון ותשוקה לדבר שהוא אשר ידבר.

Ces quatre niveaux de contraction et d'habillement sont également [présents] dans la parole d'une personne : elle dit ce que sa sagesse lui a dicté, elle réfléchit aux lettres avec lesquelles elle parle, et elle a la volonté et le désir de dire ce qu'elle va exprimer.

7 והנה די צמצומים אלו הן מה שנרגשים לפי שכלנו שאין אנו מרגישים רק די מיני צמצומים כנגד די אותיות שם הוי' דהיינו הצמצומים שהן בבחי' ההשתלשלות מחכמה ולמטה

Or, ces quatre contractions sont celles qui sont perceptibles selon notre intellect, car nous ne percevons que quatre sortes de contraction, correspondant aux quatre lettres du Nom Havaya, c'est-à-dire les contractions qui se trouvent dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), depuis 'Hokhma (sagesse) et en descendant.

אבל באמת יש רבוא רבבות מדרגות וצמצומים למעלה מן ההשתלשלות עד שיהי' [שיהיה] יכול להיות התהוות בחי' הוי'

Mais en vérité, il existe des myriades et des myriades de degrés et de contractions au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes, avant que le niveau de Havaya puisse venir à l'existence.

כי להיות התהוות והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה הוא יותר צמצום ממה שנתצמצמה החכמה להתלבש במדות והמדות במחשבה כו' כנודע.

Car le fait que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, vienne à l'existence et s'investisse dans 'Hokhma représente une contraction plus grande que celle par laquelle 'Hokhma se contracte pour s'investir dans les attributs émotionnels (midot), et les attributs émotionnels dans la pensée, etc., comme on le sait.

8 וגם מצינו התלבשות משני הפכים בנושא אי' כגון אהבה וכעס ששניהם בלב וגם לפעמים הם ברגע אי' כגון

Nous trouvons également l'enveloppement de deux opposés dans un même sujet : par exemple, l'amour et la colère, qui résident tous deux dans le cœur et qui, parfois, se manifestent même au même instant — par exemple,

אב המכה את בנו בכעס מחמת אהבתו אותו ורוצה בתקנתו והאהבה והכעס שכלב הם מלובשים גם שניהם ביד האב המכה את בנו.

un père qui frappe son fils avec colère par amour pour lui, parce qu'il souhaite son amélioration ; l'amour et la colère présents dans son cœur sont tous deux enveloppés dans la main du père qui frappe son fils.

הכלל העולה שמצינו בחוש כמה מיני התלבשות במקום א' ואף התכללות שני הפכים בנושא אחד והתבלשותן במקום אחד כנ"ל:

La conclusion générale est que nous constatons de façon tangible plusieurs sortes d'enveloppement en un même lieu, et même l'inclusion de deux opposés dans un même sujet ainsi que leur enveloppement en un même lieu, comme mentionné ci-dessus.

9 ב ומכל זה יובן ג"כ באור א"ס ב"ה כי הנה הצמצום ומקום פנוי וחלל הוא באור א"ס ב"ה דהיינו באור ושפע הנשפע ממנו להיות בחי' גילוי.

2. Tout cela permet également de comprendre ce qu'il en est de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il. Car le tsimtsum (contraction), ainsi que l'espace vacant et le vide, se trouvent dans la Lumière infinie, béni soit-Il — c'est-à-dire dans la lumière et le flux qui émanent de Lui afin de constituer un état de révélation —

ולא בא"ס ב"ה עצמו ח"ו [חס ושלום] כנודע והיינו שנתצמצם הזיו וההשפעה שלא להיות גילוי אלא דרך קו וחוט ומה שאינו בא לידי גילוי נק' סובב שהגם שהוא

et non, à D.ieu ne plaise, dans l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, comme on le sait. Autrement dit, le rayonnement et le flux ont été contractés, de sorte qu'ils ne soient révélés que par l'intermédiaire d'une ligne (kav) et d'un fil ; ce qui ne parvient pas à la révélation est appelé sovev, car bien qu'il soit

נמצא למטה הוא בבחי' העלם ולא בבחי' גילוי [ועד"ז אמרו בת"ז [בתיקוני זהר] וכד אנת תסתלק מינייהו כו'

présent en bas, il est dans un état de dissimulation et non dans un état de révélation. [Dans le même sens, il est dit dans le Tikkunei Zohar : « Et lorsque Tu te retires d'eux », etc. ;

דאין הפי' כפשוטו כהסתלקות הדבר ממקום זה למקום עליון מאחר שהוא ית' אינו בגדר מקום אלא הפי' שנעשה האור בכח' העלם מהם ואינו מתגלה בהכלים דע"ס [דעשר ספירות].

car le sens n'est pas littéral, comme si une chose se retirait de cet endroit pour aller en un lieu plus élevé, puisque Lui, béni soit-Il, n'est pas soumis aux limites de l'espace ; le sens est plutôt que la lumière devient dissimulée à leurs yeux et ne se révèle pas dans les réceptacles des Dix Séfirot.

10 וכמו ע"ס [עשר ספירות] דאצילות מאיר אור א"ס בגילוי רב עד דאיהו וגרמוהי חד משא"כ בע"ס [בעשר ספירות] דבריאה אין הגילוי עד"ז.

Ainsi, dans les dix Séfirot du Monde d'Atsilout (Émanation), la Lumière infinie (Or Ein Sof) brille avec une grande révélation, au point que « Lui et Ses réceptacles » (ihou vegarmohi) sont un ; tandis que dans les dix Séfirot du Monde de Béria (Création), la révélation n'est pas de cet ordre.

וזהו ענין הסילוק וההעלם. וכ"ז [וכל זה] אינו בגדר מקום. ונמצא ענין הסתלקות והתפשטות זו אינו כפשוטו לומר שנסתלק ואינו

Et tel est le sens du retrait et de la dissimulation. Tout cela n'est pas soumis aux limites de l'espace. Il s'ensuit que ce retrait et cette expansion ne doivent pas être pris au sens littéral, comme si la lumière s'était retirée et n'était plus

נמצא עוד במקום זה דלא שייך כלל לומר כן באור א"ס ב"ה אלא הוא רק ענין העלם וגילוי.

présente en ce lieu ; car il ne convient absolument pas de dire cela de la Lumière infinie, béni soit-Il ; il ne s'agit que de dissimulation et de révélation.

11 וקצת משל לזה הוא כמו ענין גילוי כח הראיה בעין והנה כשסותם העין ואין מתגלה כח הראיה לראות אין הענין שנסתלק כח הראיה מהעין כי באמת ישנו נמצא בהעין רק שאין מתגלה כחו.

On peut en donner quelque analogie avec la révélation du pouvoir de la vue dans l'œil. Lorsqu'on ferme l'œil et que le pouvoir de la vue ne se révèle pas pour voir, cela ne signifie pas que le pouvoir de la vue s'est retiré de l'œil ; car, en vérité, il y est présent, seul son pouvoir ne se révèle pas.

12 ועד"ז הוא ענין העלם וגילוי שמתגלה האור בהכלים והעולמות או שאינו מתגלה בהן והעלם זה הוא לגבי הכלים והעולמות

De même, il en va de la question du voilement et de la révélation : la lumière se révèle dans les réceptacles et les mondes, ou bien elle ne s'y révèle pas. Et ce voilement est relatif aux réceptacles et aux mondes,

משא"כ לגבי האור עצמו אין שום שינוי וכ"ש [וכל שכן] במהותו ועצמותו ית' שלמעלה מעלה מבחי האור והגילוי ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בענין ישת חשך סתרו.

tandis que, du point de vue de la lumière elle-même, il n'y a aucun changement — et à plus forte raison dans Son être et Son essence, béni soit-Il, qui se situent bien au-delà du niveau de la lumière et de la révélation. Voyez également ce qui est écrit dans le discours commençant par «Je suis noire, mais belle», au sujet de «Il fit des ténèbres Son voile».

[ועיין בזהר פרשה אחרי דף ע"ג ע"א בענין קוב"ה [קודשא בריך הוא] סתים וגליא כו' ועמ"ש מזה בד"ה כי קרוב אליך הדבר].

[Voyez également dans le Zohar, parachat A'harei, folio 73a, au sujet du Saint béni soit-Il, qui est caché et révélé, etc. ; et voyez ce qui est écrit à ce propos dans le discours commençant par «Car la chose est tout près de toi».]

13 ולהסביר הענין איך הוא נמצא למטה מאחר שאינו מתגלה. הענין הוא כי הנה נודע שנשמת משה רבינו עליו השלום היתה מבחינת אצילות וכן נשמת אברהם והיינו שבמשה רבנו [רבינו עליו השלום] ובאברהם היה מאיר בהם אצילות בבחינת גילוי למטה.

Et pour expliquer comment cela peut être présent ici-bas alors que cela n'est pas dévoilé, voici l'explication. Il est connu que l'âme de Moché notre maître, que la paix soit sur lui, relevait du niveau du Monde d'Atsilout (Émanation), tout comme celle d'Avraham. Autrement dit, chez Moché notre maître, que la paix soit sur lui, et chez Avraham, Atsilout brillait ici-bas de manière dévoilée.

הרי שנמצא גם למטה בחי אצילות. וכמ"ש בגלגולים פ"כ ג"כ שיש בחינת אצילות גם בעשיה.

Ainsi, le niveau d'Atsilout est également présent ici-bas. Comme il est aussi écrit dans [Sefer Ha]Gilgulim, chapitre 20, qu'il existe un niveau d'Atsilout jusque dans [le Monde d']Assiya (Action).

14 והנה מצד אור האצילות עצמו אין מניעה שאילו היה משה ואברהם גם היום פה עמנו היה אור האצילות מתגלה בהם רק שבדור הזה אין גילוי אור האצילות למטה.

Or, du point de vue de la lumière du Monde d'Atsilout (Émanation) elle-même, rien ne fait obstacle : si Moché et Avraham étaient eux aussi ici avec nous aujourd'hui, la lumière d'Atsilout se révélerait en eux. C'est seulement que, dans cette génération, la lumière d'Atsilout ne se révèle pas ici-bas.

אבל מ"מ מוכרח להיות שבמציאות יש אור אצילות למטה ג"כ אלא שאינו מתגלה בדורנו זה.

Néanmoins, il faut nécessairement que la lumière d'Atsilout existe réellement ici-bas aussi ; elle ne se révèle simplement pas dans notre génération.

15 וכן שלמה דכתיב ביה ויחכם מכל האדם וידבר שלשת אלפים משל והרי נגלה אליו חכמה גדולה כ"כ

[כל כך]

De même, Chlomo, dont il est écrit : « Il était plus sage que tous les hommes » et « il prononça trois mille paraboles » : une si grande sagesse lui fut révélée,

הגם שגם הוא היה בעוה"ז בבחי' עשיה הרי שמציאות החכמה היא גם למטה בעוה"ז ולכן היתה נגלית לשלמה אלא שנעלמה מעין כל חי זולתו.

bien que lui aussi se trouvât dans ce monde, au niveau d'Assiya. Il s'ensuit que la sagesse existe également ici-bas, dans ce monde, et qu'elle fut donc révélée à Chlomo ; seulement, elle était cachée aux yeux de tout être vivant, à l'exception des siens.

וכן עד"ז יש מציאות נבואה גם בעוה"ז רק שבנביאים היתה בבחי' גילוי שהנבואה הי תה מתגלה בהם לפי שהיה בהם כח לקבל ועכשיו המניעה מצד המקבלים

De même, la prophétie existe également dans ce monde ; seulement, chez les prophètes, elle était à l'état révélé : la prophétie se révélait en eux parce qu'ils avaient la capacité de la recevoir. À présent, l'obstacle vient des récepteurs ;

אבל מצד האור והשפע אין מונע שבמציאות יש האור והשפע גם היום רק שאינו נגלה ונראה אלא לפי ערך כח המקבלים :

mais, du côté de la lumière et du flux, rien ne fait obstacle, car la lumière et le flux existent effectivement encore aujourd'hui ; seulement, ils ne se révèlent et ne sont visibles qu'à la mesure de la capacité des récepteurs.

16 והנה מכל זה יובן למעלה בחי' סובב. כי פי' סובב הוא מה שאינו בא לידי גילוי כנ"ל. וחכמת שלמה לגבי ערכנו נקרא בחי' סובב.

De tout cela, on comprendra en haut le niveau de sovev. Car le sens de sovev est ce qui ne vient pas à la révélation, comme indiqué plus haut. Et la sagesse de Chlomo, relativement à notre mesure, est appelée le niveau de sovev.

וכן בחי' מדבר לגבי בחי' בע"ח [בעץ חיים] נקרא סובב שאין בחינת מדבר מתגלה בבחי' בע"ח [בעץ חיים] שנתצמצמה ההארה עד שאין בו אלא בחי' בע"ח [בעץ חיים] ולא מדבר והיינו לפי שבחי' מדבר ישנה במציאות גם בעוה"ז

De même, le niveau de l'être parlant (medaber), relativement au niveau de l'animal, est appelé so-
vev : car le niveau de l'être parlant n'est pas révélé dans le niveau de l'animal, puisque l'illumina-
tion s'est contractée jusqu'à ce qu'il n'y ait en lui que le niveau de l'animal, et non celui de l'être
parlant. Cela tient au fait que le niveau de l'être parlant existe effectivement aussi dans ce monde,

אלא מפני שבבע"ח [שבבעץ חיים] נתצמצם ואינו נראה ונגלה הרי בחי' זו לגבי ידיהו בחי' סובב שאינו
מתגלה ובבחי' צומח נתצמצמה ההארה יותר עד שאין בה אפי' [אפילו] בחי' בע"ח [בעץ חיים] ובדומם
מתצמצמת ההארה יותר.

mais, parce que chez l'animal elle s'est contractée et n'est ni visible ni révélée, ce niveau est, rela-
tivement à eux, le niveau de sovev, qui n'est pas révélé. Et, dans le niveau du végétal, l'illumina-
tion s'est davantage contractée, jusqu'à ce qu'il n'y ait même pas en lui le niveau de l'animal ; et,
dans l'inerte, l'illumination se contracte davantage encore.

17 וכל אלו הדי' צמצומים שבדצח"מ [שבדומם צומח חי מדבר] היינו שירדה ונתמעטה ההארה מדרגה אחר
מדרגה והכל בבחי' ההארה והגילוי שנתגלה באדם בבחי' מדבר ירד ונתמעט בבע"ח [בבעץ חיים] והגילוי
שנתגלה בבע"ח [בבעץ חיים] ירד ונתמעט בצומח.

Et ces quatre contractions dans les règnes minéral, végétal, animal et parlant signifient que la lu-
mière est descendue et s'est amoindrie, degré après degré — et tout cela du point de vue de la lu-
mière et de la révélation : ce qui s'est révélé chez l'homme, au niveau du parlant, est descendu et
s'est amoindri chez l'animal, et ce qui s'est révélé chez l'animal est descendu et s'est amoindri
chez le végétal.

שהרי הבע"ח [הבעלי חיים] מרגישים כאב בחתיכת אבר מהם מפני שיש בהם גילוי החיות משא"כ הצומח
וכן גילוי המתגלה בצומח ירד ונתמעט בדומם.

Car les animaux ressentent de la douleur lorsqu'on leur coupe un membre, parce que la force vi-
tale s'y révèle, contrairement au végétal. De même, la révélation qui se manifeste dans le végétal
est descendue et s'est amoindrie dans le minéral.

18 ולפי שאין הצמצום אלא בבחי' מיעוט הגילוי ולא שאינה במציאות כלל כי הרי באדם מתגלה בחי' מדבר אע"פ [אף על פי] שהוא במקום א' עם הדצי"ח [הדומם צומח חי] לכך נק' בחי' מדבר לגבי בע"ח [בעץ חיים] בחי' סובב

Et puisque le tsimtsoum ne consiste qu'en une diminution du dévoilement, et non en une inexistence totale — car chez l'homme se dévoile le niveau de la parole, bien qu'il se trouve au même endroit que les êtres inanimés, végétaux et animaux —, le niveau de la parole est donc appelé sovev par rapport à l'animal ;

וכן חכמת שלמה לגבי ערכנו וכן מדרגת הנבואה שאלו היה מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] וכל הנביאים פה עמנו היום היתה הנבואה מתגלה בהם

il en va de même de la sagesse de Shlomo par rapport à notre mesure, ainsi que du niveau de la prophétie : si Moïse notre maître, paix à lui, et tous les prophètes étaient ici avec nous aujourd'hui, la prophétie se dévoilerait en eux.

נמצא שאינו חסר רק הגילוי אבל מצד אור הנבואה בעצמו אין מונע לכך נקרא בחינת סובב כו'.

Il s'ensuit qu'il ne manque que le dévoilement, tandis que, du côté de la lumière de la prophétie elle-même, aucun obstacle ne s'y oppose ; c'est pourquoi elle est appelée le niveau de sovev, etc.

ומזה יובן שכל מיני הצמצומים והשתלשלות היו באור וגילוי לבד ולכך כולם הם במקום א' ג"כ וכנ"ל:

On comprend ainsi que toutes les formes de tsimtsoum et d'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) ne concernaient que la lumière et le dévoilement ; elles se trouvent donc toutes également au même endroit, comme cela a été expliqué plus haut.

19 ג ומעתה צריך להבין ענין השופר ומתחלה יבואר ענין המצות של כל השנה והוא כי

3. À présent, il faut comprendre le sens du chofar. Nous expliquerons d'abord les mitsvot de toute l'année. Voici de quoi il s'agit :

הנה במצות מלובש עונג העליון ב"ה אשר עד אין קץ כנודע שיש עונג למעלה מעונג כי אין לך עשב כו' וגבוה מעל גבוה כו'

Dans les mitsvot est revêtu le plaisir supérieur, béni soit-Il, qui est sans limite. Comme on le sait, il existe un plaisir au-dessus d'un autre plaisir, car « il n'est pas un brin d'herbe », etc., et « un supérieur au-dessus du supérieur », etc.

ומעדן התחתון נעשה גן לעדן העליון דבריאה ועדן דבריאה שהוא חכמה דמלי דאצילות שהיא בחי' עדן
לכחינת הגן דבריאה היא בחי' גן לעדן דאצילות שהיא חכמה דאצילות עצמה

Et de l'Éden inférieur est fait un jardin pour l'Éden supérieur du Monde de Béria (Création) ; et l'Éden de Béria, qui est la 'Hokhma (sagesse) de la Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation) — laquelle est le niveau d'Éden pour le niveau du Jardin de Béria — est le niveau de jardin pour l'Éden d'Atsilout, qui est la 'Hokhma d'Atsilout elle-même.

(וכמ"ש בזהר פ' ויקהל דר"י [דרבינו יצחק] ע"ב ופ' חקת דקפ"ב סע"ב [סוף עמוד ב] וע' באדר"י [באדרא זוטא]
דרצ"ו ריש ע"א)

(Comme il est écrit dans le Zohar, Parachat Vayakhel, folio 210b, et Parachat 'Houkat, à la fin du folio 182b ; voir aussi l'Idra Zouta, au début du folio 296a.)

ועונג העליון הוא למעלה מעלה מבחי' חכמה דאצילות שהיא בחינת כתר ושם תר"ך עמודי אור כמו
עמוד המחבר עליון עם התחתון

Et le plaisir supérieur se situe bien au-dessus du niveau de la 'Hokhma d'Atsilout ; il relève du niveau de Kéter (la Couronne). C'est là que se trouvent les 620 piliers de lumière, semblables à un pilier qui relie le supérieur à l'inférieur,

כמו שני עמודי התוך אשר הבית נשען עליו דגבי שמשון כך נמשך תר"ך עמודי אור מכתר עליון
להתלבש במצות ששרשם ועיקרם הוא במלי מצות המלך

comme les deux piliers centraux sur lesquels reposait la maison, dans [le récit de] Chimchon. Ainsi, les 620 piliers de lumière descendent de Kéter supérieur pour se revêtir dans les mitsvot, dont la racine et l'essence se trouvent en Mal'hout — « les commandements du Roi ».

והיינו מפני ששרש ומקור המצות הוא בבחי' הכתר שהוא רצון העליון ושם מלובש עונג העליון נח"ר
[נחת רוח] לפני שאמרתי ונעשה רצוני ועונג זה הוא מלובש ג"כ בסוף המעשה כשנעשה רצוני

C'est que la racine et la source des mitsvot se trouvent au niveau de Kéter, qui est la volonté supérieure, et c'est là qu'est revêtu le plaisir supérieur : « C'est une satisfaction devant Moi que J'aie parlé et que Ma volonté ait été accomplie. » Et ce plaisir est également revêtu à la fin de l'acte, lorsque « Ma volonté a été accomplie »,

דהיינו במצות המלך כי עיקר המצות הוא במל' ולכן אמרו בגמרא מצות צריכות כוונה לצאת י"ח [ידי חובתו] ואפי' [ואפילו] בק"ש [בקריאת שמע] איתא בפע"ח [בפרי עץ חיים] שקודם ק"ש [קריאת שמע] יכוין לצאת י"ח [ידי חובתו]

c'est-à-dire dans les commandements du Roi, car l'essence des mitsvot réside en Mal'hout. C'est pourquoi ils ont dit dans la Guemara : « Les mitsvot requièrent une intention » pour s'acquitter de son obligation ; et même au sujet du Chema, il est indiqué dans le Pri Etz 'Haïm qu'avant le Chema, il faut avoir l'intention de s'acquitter de son obligation.

שעם היות שענין הק"ש [הקריאת שמע] אחד ואהבת הם דברי אמת מצד עצמן מ"מ לא די כמה שקורא בהם מצד שרוצה לדבר דברי אמת אלא שצריך לדבר בם כדי לקיים מצות המלך שצונו בכך וכדי לעשות רצונו

Car, bien que le contenu du Chema — « Un » et « Tu aimeras » — soit constitué de paroles de vérité en elles-mêmes, il ne suffit néanmoins pas de les réciter parce que l'on souhaite prononcer des paroles de vérité ; il faut plutôt les prononcer afin d'accomplir le commandement du Roi, qui nous l'a ordonné, et afin de faire Sa volonté.

ובזה ממשיך רצון העליון ב"ה ועונג המלובש בו במלכות [ובאם לאו אינו ממשיך כלום כמ"ש מזה

Par cela, on attire la volonté suprême, béni soit-Il, ainsi que le plaisir qui y est revêtu, dans Mal'hout. [Sinon, on n'attire rien du tout, comme il est écrit à ce sujet

בד"ה ועתה יגדל נא אדח] והן הם תר"ך עמודי אור תר"ג מצות דאורייתא ושבע מצות דרבנן כנודע המחברים רצון העליון ברוך הוא במל':

dans le discours qui commence par « Et maintenant, je te prie, que la force de mon Seigneur soit grande. »] Ce sont précisément les 620 piliers de lumière — les 613 mitsvot de la Torah et les sept mitsvot des Sages, comme on le sait — qui relient la volonté suprême, béni soit-Il, à Mal'hout.

20 והנה רצון העליון ב"ה שהוא בחי' כתר נק' גלגלתא דחפ"א על מוחא שהוא למעלה מעלה מבחי' חכמה מוחא.

Or, la volonté suprême, béni soit-Il, qui est le niveau de Kéter (la Couronne), est appelée « la Gulgulta (le crâne) qui recouvre le Mo'ha (le cerveau) », car elle se situe très, très au-dessus du niveau de 'Hokhma (sagesse), [appelée] « cerveau ».

אך הנה עדיין צריך ביאור שהקושיא מפורסמת ומבואר בע"ה [בעץ חיים] שכ"ב פ"ה שהרי אנו רואים בחוש באדם הגשמי שהגלגלת היא רק עצם החופף על הראש שחיותו מועט והמוח הוא משכן כללות החיות של האדם

Mais cela demande encore une explication, car la question est bien connue et exposée dans Etz Chaim, Sha'ar 22, chapitre 5 : nous constatons de manière tangible que, chez l'homme physique, le crâne n'est qu'un os qui recouvre la tête et dont la force vitale est faible, tandis que le cerveau est le siège de la force vitale de l'homme dans son ensemble ;

ואם ניקב קרום של מוח טרפה שהחיות מסתלק בנקב בעלמא משא"כ בגלגלת אינו טרפה כ"א בנדרוצץ רוב העצם לפי שאין החיות תלוי בו כ"כ [כל כך] ולמה גדלה וגבהה מעלת הגלגלתא על המוחא.

et si la membrane du cerveau est perforée, [l'animal] est terefa (atteint d'un défaut le rendant impropre à la consommation), car la force vitale s'en va par une simple perforation ; tandis que, pour le crâne, l'animal n'est terefa que si la majeure partie de l'os est écrasée, car la force vitale ne dépend pas tellement de lui. Pourquoi donc la Gulgalta a-t-elle une vertu supérieure à celle du Mo'ha ?

אך הענין הוא כי הן אמת כי מעלת המוח היא גדולה מאד שהמוח הוא עיקר החיות

Or, voici en quoi consiste la réponse : il est vrai que la vertu du cerveau est très grande, car le cerveau est l'essence de la force vitale,

והוא בבחי' פנימית משא"כ הגלגלת היא רק בחי' חיצונית לבד אבל מ"מ היא כלי ומשכן להשראת ענג העליון ב"ה יותר מבחי' חכמה.

et il relève de la dimension intérieure (pnimiyout), tandis que le crâne ne relève que de la dimension extérieure ('hitsoniyout). Néanmoins, il est un réceptacle et une demeure pour le repos du plaisir suprême, béni soit-Il, davantage que le niveau de 'Hokhma.

21 והענין כי הנה ענג העליון אינו בא לידי התלבשות בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] רק נשאר בבחי' מקיף מלמעלה ושורה בבחי' חיצוני הכלים.

Le propos est le suivant : le plaisir supérieur ne vient pas à s'habiller intérieurement ; il demeure plutôt au niveau d'une lumière enveloppante (makif), d'en haut, et repose sur la dimension extérieure des réceptacles.

ולכן עצם הגלגלת שהוא בחי' חיצוניי הכלי הוא יותר מוכן להיות כלי ומשכן להשראת המקיף שעליו.

C'est pourquoi l'os du crâne, qui relève de la dimension extérieure du réceptacle, est davantage apte à être un réceptacle et une demeure pour le rayonnement de la lumière enveloppante qui repose au-dessus de lui.

[וע' בע"ח [בעץ חיים] שכ"ב ספ"ו אור רוחני מקיף עליו וע' בזהר פ' אמור דצ"ו סע"ב [סוף עמוד ב] גבי רישא וגולגלתא ובפ"י המק"מ [המקדש מלך] שם וכמ"ש מזה במ"א] וכמ"כ [וכמו כן] יובן באדם ג"כ.

[Voyez Etz Chaim, Sha'ar 22, à la fin du chapitre 6 : « une lumière spirituelle l'enveloppe » ; voyez aussi le Zohar, paracha Emor, à la fin du folio 96b, à propos de « la tête et le crâne » (reisha vegulgalta), ainsi que le commentaire du Mikdash Melech à cet endroit ; et voyez ce qui est écrit à ce sujet ailleurs.] De même, cela se comprendra également chez l'homme.

כי הנה לא כל הנשמה מלוכשת באדם רק הארה ממנה ומה שבא לידי התלכשות מלוכשת במוח בבחי' פנימית ועצם הנשמה שהוא בבחי' מקיף שורה ומקיף על הגלגלת.

En effet, l'âme tout entière n'est pas habillée dans l'homme ; seul un rayonnement en est habillé. Ce qui vient à s'habiller le fait dans le cerveau, intérieurement, tandis que l'essence de l'âme, qui est au niveau de la lumière enveloppante, repose sur le crâne et l'enveloppe.

22 ומה יובן ג"כ ברצון שהרצון אין בו גילוי התענוג בבחי' פנימי [פנימיות / פנימית] רק הוא בבחי' חיצוניי

De là, on comprendra également ce qu'il en est de la volonté : la volonté ne révèle pas le plaisir de manière intérieure ; celui-ci s'y trouve seulement dans sa dimension extérieure,

אלא ששם שורה התענוג בבחי' השראה ומקיף בלבד נח"ר [נחת רוח] לפני שאמרתי כו' ועונג זה השורה ומקיף בבחי' רצון העליון ב"ה הוא הנמשך ע"י המצות:

mais le plaisir y réside sous forme d'imprégnation et d'enveloppement [de lumière] seulement : « C'est une satisfaction devant Moi que J'aie parlé », etc. Et ce plaisir, qui réside et enveloppe le niveau de la volonté supérieure, béni soit-Il, est celui qui est attiré par les mitsvot.

23 ובזה יובן ההפרש שבין מצות השופר שבר"ה [שבראש השנה] ובין מצות של כל השנה. כי הנה בר"ה [בראש

השנה] ועשיית [ועשרת ימי תשובה] דרשו ה' בהמצאו כתיב

Ainsi se comprend la différence entre la mitsva du chofar à Roch Hachana et les mitsvot de toute l'année. Car il est écrit au sujet de Roch Hachana et des Dix Jours de Techouva : « Recherchez Havaya lorsqu'Il se trouve »,

שהוא זמן תיקון כל הפגמים וחסרונות שחיסר איזה מצוה או שקיצר בעבודתה ותיקון הפגמים והחסרונות לא די בהמשכה חיצונית כמו המשכת מצות של כל השנה שהן רצון העליון שהוא בבחי' חיצונית ואינו

car c'est le temps où l'on répare toutes les atteintes et les déficiences — lorsqu'on a omis une mitsva ou que l'on a manqué de zèle dans son accomplissement. Or, pour réparer ces atteintes et ces déficiences, une effusion extérieure ne suffit pas, telle que celle produite par les mitsvot de toute l'année, qui relèvent de la volonté suprême, laquelle est de l'ordre de la dimension extérieure ('hitsoniyout) et n'est

אלא כלי ומשכן להשראת עונג העליון ששורה ומקיף עליו מלמעלה וכנודע מענין נהר שנחרב ויבש שצריך לחפור בעומק יותר כו'

qu'un réceptacle et une demeure pour que s'y repose le plaisir suprême, lequel repose sur lui et l'entoure d'en haut. Comme on le sait à propos d'un fleuve qui a été dévasté et s'est asséché : il faut creuser plus profondément, etc.

וע"ז באה מצות השופר גנוחי גנה וילולי יליל לעורר י"ג מדות הרחמים שהן י"ד ת"ד [תיקוני דיקנא] מותרי מוחין ומוחין היינו בחי' פנימיות.

C'est à cette fin que vient la mitsva du chofar — « des gémissements, il gémit » et « des plaintes, il se lamente » — afin d'éveiller les Treize Attributs de miséricorde, qui sont les treize tikounim de la barbe (tikouné dikna), le surplus des mo'hin ; et les mo'hin relèvent de la dimension intérieure (pnimiyout).

הגם שהי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] הן המשכות שנמשכו למטה מבחינת הגלגלתא מ"מ להיות שרשם מבחי' מוחין מו"ס [מוחא סתימאה] לכך הם תיקונין לתקן בחי' חיצונית הגלגלתא כי במו"ס [במוחא סתימאה] מלוכש עונג העליון בבחינת פנימיות ולא בבחינת הארה בלבד כבמוחין שבראש.

Bien que les treize tikounim de la barbe soient des effusions qui se déploient en dessous du niveau de la Gulgota, néanmoins, puisque leur racine vient du niveau des mo'hin de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché), ils constituent des tikounim (rectifications) qui réparent la dimension extérieure de la Gulgota. Car, dans Mo'ha Stima'a, le plaisir suprême est revêtu intérieurement, et non simplement sous forme d'un rayonnement, comme [c'est le cas] dans les mo'hin de la tête.

כי המוחין שבראש עד"מ הן הבאין לידי גילוי שכל והבנה בטעם ודעת המושג ומובן ואין שם גילוי עונג כ"א בבחינת הארה בלבד שכשמשכיל על דבר נופל לו תענוג.

Car les mo'hin de la tête sont, à titre d'analogie, ceux qui se révèlent sous forme d'intellect et de compréhension, par un raisonnement et une connaissance que l'on peut saisir et comprendre ; et le plaisir ne s'y révèle que comme un simple rayonnement : lorsqu'on comprend une chose, le plaisir nous vient.

משא"כ מו"ס [מוחא סתימאה] היא בחי' שתוק כך עלה במחשבה שלא ניתנה להשכיל ולהשיג הטעם והדעת מחמת שהיא עצם אחד עם התענוג המלוכש בה

En revanche, Mo'ha Stima'a est le niveau de « Tais-toi, ainsi en a-t-il été décidé dans la pensée » ; il ne peut être compris, et sa raison et sa connaissance ne peuvent être saisies, parce qu'il ne fait qu'une seule essence avec le plaisir qui y est revêtu,

ולא יפרדו [והתענוג ההוא הוא בבחינת פנימיות התענוג ועמ"שמה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית

et ils ne se séparent pas. [Et ce plaisir relève de la dimension intérieure du plaisir. Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset « Je suis Havaya, votre D.ieu », dans la section sur les tsitsit.

וגם יובן זה ע"ד מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער הק"ש [הקריאת שמע] פט"ו [פרק ט"ו / פרשה ט"ו] דפנימית אבא הוא חשוב כמו עתיק כו' ע"ש.

Cela se comprend également dans le prolongement de ce qui est écrit dans le Pri Etz Chaim, Sha'ar Kerias Shema, chapitre 15 : la dimension intérieure d'Abba est considérée comme étant semblable à Atik, etc. ; voir là-bas.

וכ"כ [וכן כתב] הרמ"ז [הרב משה זכות] פ' ואתחנן [בדף ר"ס ע"ב] ובהגהת מהר"ן [מהרבינו נסים] באוצ"ח [באוצרות חיים] (דל"ח ע"א) בדרוש עתיק איתא דהיינו

Le Ramaz écrit également sur la paracha Va'eschanan (au folio 260b) ; et dans la glose du Maharan dans Otzros Chaim (folio 38a), dans le discours sur Atik, il est dit que cela signifie

כמו פנימית עתיק וכ"מ בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם בהדיא וכ"כ [וכמו כן] ג"כ הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' כי תצא [בדף רע"ו ע"ב]

comme la dimension intérieure d'Atik ; le Pri Etz Chaim l'indique explicitement au même endroit. Le Ramaz l'écrit également sur la paracha Ki Seitzei (au folio 276b),

בשם הפע"ח [הפרי עץ חיים] וכללי הח"ו [החס ושלום] סי' ס"ג דפנימית אבא הוא חשוב כפנימית דעתיק ע"ש
ובפ' בא (ד"מ) בד"ה זמין איהו ובתוך פנימיותו כו'

au nom du Pri Etz Chaim et des Kelalim de Rabbi Chaim Vital, section 63 : la dimension intérieure d'Abba est considérée comme semblable à la dimension intérieure d'Atik ; voir là-bas. Et dans la paracha Bo (folio 40), à propos du passage qui commence par « Il est destiné » (zamin ihu), et « au sein de sa dimension intérieure », etc.

וי"ל [ויש לומר] דכש"כ [דכל שכן] מו"ס [מוחא סתימאה] מקור ושרש דבחי אבא שע"ז איתא באדר"ז [באדרא זוטא]
(דר"צ ריש ע"א) והאי עדן דהיינו אבא אתמשך מעדן עילאה סתימאה דכל סתימין ע"ש.

On peut dire que, à plus forte raison, Mocha Stima'ah, source et racine du niveau d'Abba, est concerné ; à son sujet, il est dit dans l'Idra Zuta (au début du folio 290a) : « Et cet Eden » — c'est-à-dire Abba — « se déploie depuis l'Eden supérieur, caché de tous les cachés » ; voir là-bas.

ולכן המשכה זו היא למעלה מההמשכה שע"י המצות של לך השנה שהוא מבחי' א"א גולגלתא כו'

C'est pourquoi ce déploiement est supérieur à celui qui s'opère par les mitsvot de toute l'année, lequel relève du niveau d'Arich Anpin, la Gulgalta, etc.,

כנ"ל [והמשכת ענג זה נמשך בר"ה [בראש השנה] ע"י השופר גנוחי גנח וילולי יליל ומחמת זה נמשך
תיקון כל הפגמים בעש"ת [בעשרת ימי תשובה] הבאים אחר ר"ה [ראש השנה].

comme mentionné plus haut.] Et le déploiement de ce plaisir s'opère à Roch Hachana par le chofar, « gémir, il gémit » et « pousser des cris, il pousse des cris » ; et, de ce fait, la réparation de toutes les imperfections s'opère pendant les Dix Jours de Techouva qui suivent Roch Hachana.

ולכן בשופר יש חרדה כי המשכה זו היא ממו"ס [ממוחא סתימאה] אשר שם נמשך גבורות דעתיק
ומתלבשות במו"ס [במוחא סתימאה] כנודע:

C'est pourquoi le chofar suscite le tremblement : ce déploiement provient de Mocha Stima'ah, où les Guevourot d'Atik sont déployées et revêtues dans Mocha Stima'ah, comme on le sait.

24 ד ועתה נבא לביאור הפסוקים שוש אשיש בהוי'. היינו המשכת עונג העליון מרצון למלי' שנמשך דרך

4. Nous en venons maintenant à l'explication des versets. «Je me réjouirai grandement en Havaya»: c'est le déversement du plaisir suprême depuis la volonté vers Mal'hout (souveraineté), déversement qui s'effectue par l'intermédiaire de

בחי הויי שהן י"ס [י' ספירות] דאצילות [וע' באד"ר [באדרא רבא] דקל"ג א' וע' עוד בזהר תרומה דקל"ז א' גבי ישיש מסטרא דאור קדמאה דלא אשתכח ביה דינא כלל].

le niveau de Havaya, qui correspond aux dix Séfirot du Monde d'Atsilout (Émanation). [Voir dans l'Idra Rabba, folio 133a; voir aussi dans le Zohar, Terumah, folio 137a, à propos de «se réjouira» (yasis): du côté de la lumière primordiale, en laquelle on ne trouve absolument aucun jugement.]

תגל נפשי באלקי היא בחי השופר שהוא בחי' אלקי בחי' גבורות וצמצומים שהמשכות פנימי' [פנימיות / פנימיות] הן בגבורות וצמצומים וגבורתך ידברו [ועמ"ש מזה בביאור ע"פ קול דודי כו']

«Mon âme exultera en mon D.ieu» désigne le niveau du chofar, qui est le niveau de «mon D.ieu» (Elokai), celui des Guevourot (retenues) et des contractions (tsimtsoumim); car les déversements intérieurs passent par les Guevourot et les contractions: «et ils parleront de Ta puissance (guevourotekha)». [Voir ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «La voix de mon Bien-Aimé», etc.,

גבי פסח בענין מאי פירות מצות וע' בזהר ח"ג [חלק ג'] דרל"ט סע"א [סוף עמוד א] וע"ב ודרס"ז ב' כי הלבישני בגדי ישע.

à propos de Pessa'h, sur le sujet de «Quels sont les fruits des mitsvot?»; voir aussi dans le Zohar, Partie III, folio 239a, à la fin, et côté b, ainsi que folio 267b.] «Car Il m'a revêtu d'habits de salut (yesha).»

פ"י ישע ש"ע [ש"ע (370)] נהורין בתוס' [בתוספת] יו"ד המורה על העתיד דהיינו ש"ע [ש"ע (370)] נהורין שיהי' [שיהיה] לעתיד לימות המשיח כי יש כמה בחי' בש"ע [בש"ע (370)] נהורין כו'

Le sens de yesha: les 370 lumières (shin-ayin nehorin), auxquelles s'ajoute un yod, qui indique le futur. Autrement dit, les 370 lumières qui se manifesteront dans l'Avenir, aux jours du Machia'h; car il existe plusieurs niveaux parmi les 370 lumières, etc.

[ע' [עיינ] בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר ר"פ שמיני ובפ' בראשית על דף ד' וסע"ב [וסוף עמוד ב] בההיא שעתא ארח כו' ועמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו בענין וכובע ישועה בראשו באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ וילבש צדקה כו']

[Voir le commentaire du Ramaz sur le Zohar, au début de la paracha Chemini, ainsi que dans la paracha Béréchit, sur le folio 4, à la fin du côté b, [à propos du passage] «À cette heure...» (behahi sha'ata arach), etc.; voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Le vingt-cinq Kislev», sur le sujet de «et un casque de salut sur sa tête»; [ainsi que] dans Iggeret HaKodech, sur le verset «Il revêtit la tsedaka», etc.]

וש"ע [וש"ע (370)] נהורין אלו הן למעלה מעלה מן ההשתלשלות ותרגום של וישע ה' אל הבל והוה רעוא מן קדם ה'.

Et ces 370 lumières sont très, très au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtal-chelout). Le Targoum traduit «Et Havaya se tourna (vayisha) vers Hevel» par «Et il y eut faveur (ra'ava) devant Havaya».

רעוא בחי' רצון העליון והלבישני להמשיך את נפש האדם ג"כ למעלה מן ההשתלשלות ומעיל צדקה יעטני. מעיל הוא לבוש כמו שאר לבושין אלא שבשוליו יש זגין ורמונים להשמיע קול.

Ra'ava désigne le niveau de la volonté suprême. «Il m'a revêtu»: faire monter l'âme de l'homme, elle aussi, au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes. «Il m'a enveloppé d'un manteau de tsedaka (justice).» Un manteau est un vêtement comme les autres, à ceci près que son ourlet porte des clochettes et des grenades qui font entendre un son.

25 וכך הצדקה היא בחינת לבוש כמו שאר מצות שהם בחינת לבושים אלא שמעלה זו יתירה בצדקה

De même, la tsedaka est un niveau de vêtement, comme les autres mitsvot, qui sont des niveaux de vêtements ; toutefois, la tsedaka possède cette qualité supplémentaire,

שהיא מהדברים שאוכלים פירותיהן בעולם הזה ג"כ והן בחינת זגים ורמונים כו' והטעם כי נעוץ תחלתן בסופן דווקא והיינו בצדקה שהיא במלי'.

car elle fait partie des choses dont on goûte aussi les fruits en ce monde ; ces fruits sont les clochettes et les grenades, etc. La raison en est que « leur commencement est précisément enchâssé dans leur fin », c'est-à-dire dans la tsedaka, qui relève de Mal'hout (souveraineté).

וגם להיות כי המלי' היא בחי' דל דלית לה מגרמה כלום והחיות הנמשך בה בבחינת גילוי היא בחי' השמעת קול ההמשכה שאפי' [שאפילו] במקום דלית מגרמה כלום נמשך חיות [וע' בזהר פי' פקודי (דרל"א ע"א)]

Et aussi, puisque Mal'hout est le niveau du pauvre (dal), qui ne possède rien en propre, la force vitale qui y est attirée de manière révélée consiste à faire entendre le son de l'effusion : même dans un lieu qui ne possède rien en propre, une force vitale est attirée. [Voyez à ce sujet le Zohar, Parshas Pekudei (folio 231a),

מענין ונשמע קולו כו' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ובוהר בראשית (דף נ" ע"ב) וכפ' ויגש (דר"ט סע"ב [סוף עמוד ב] ודר"י [ודרבינו יצחק] ר"ש ע"א) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם.

à propos de « Et son bruit se fera entendre », etc., et dans le Mikdash Melech, à cet endroit ; ainsi que dans le Zohar, Bereshis (folio 50b), et dans Parshas Vayigash (à la fin du folio 209b et au début du folio 210a), et dans le Mikdash Melech, à cet endroit.

ועי"ל [ועוד יש לומר] בעבודה ענין בגדי ישע ומעיל צדקה הם ב' בחי' לבושים המבואר במ"א בפסוק כבס ביין לבושו ודם ענבים סותה.

On peut encore expliquer, du point de vue du [service divin], que les « vêtements du salut » et le « manteau de tsedaka » sont les deux niveaux de vêtements expliqués ailleurs à propos du verset : « Il lave son vêtement dans le vin, et son manteau dans le sang des raisins » :

דהיינו לבושי המדות של הנפש שנק' לבושי הגוף ולבושי הג"ר [הג' ראשונות] ראי'ה ושמי'עה לאסתכלא ביקרא כו'

à savoir les vêtements des attributs émotionnels (midot) de l'âme, appelés les vêtements du corps, et les vêtements des trois premières [Séfirot] — la vue et l'ouïe — « pour contempler la gloire », etc.

וכן מבואר בזוהר פ' יתרו (דף צ" ע"ב) מהו בגדי ישע כו' ישע אסתכלותא הוא.

C'est ainsi que l'explique également le Zohar, Parshas Yisro (folio 90b) : « Que sont les “vêtements du salut” ? », etc. — « Yesha signifie contemplation. »

וזהו הנמשך ע"י התשובה שע"י תגל נפשי באלקי כי הלבישני בגדי ישע לבושי הראש וכענין

Et c'est ce qui est attiré par la techouva (retour), grâce à laquelle « mon âme exultera en mon D.ieu, car Il m'a revêtu des vêtements du salut » — les vêtements de la tête, comme dans le cas de

וכובע ישועה בראשו וע"י קיום שאר המצות נמשך בחי' לבושי הגוף וזהו ענין ומעיל צדקה כו' וע' מזה בד"ה אסרי לגפן [כחתן יכהן פאר].

« Et un casque de salut sur sa tête. » Et par l'accomplissement des autres mitsvot, le niveau des vêtements du corps est attiré vers le bas ; c'est là le sens de « et un manteau de tsedaka », etc. Voir à ce sujet le discours commençant par « Liez-le à la vigne. » [« Comme un époux qui se pare de splendeur »] :

היינו ת"ת [תפארת] דאימא שנעשה כתר לז"א [ויסוד דאימא מסתיים בחזה דז"א שהוא ת"ת] [תפארת] דז"א יכהן היינו המשכת החסדים שהיא תורה שבכתב כו'

Cela désigne le Tiferet (beauté) d'Imma, qui devient une couronne (Kéter) pour Zeir Anpin (les attributs émotionnels) [et le Yessod d'Imma prend fin à la poitrine de Zeir Anpin, qui est le Tiferet de Zeir Anpin]. «Yechahen» désigne l'attirance vers le bas des 'Hassadim (bontés), qui sont la Torah écrite, etc.,

בבחי' פני מית [ועמ"ש עוד מענין כחתן יכהן פאר בפ' צו בד"ה להבין ענין משמח חתן כו'] וככלה תעדה כליה תתעדה בכליה לא נאמר

de manière intérieure. [Voir aussi ce qui est écrit sur le sujet de «Comme un époux qui se pare de splendeur» dans la paracha Tsav, dans le discours commençant par «Pour comprendre le sens de réjouir l'époux», etc.] «Et comme une épouse qui orne ses bijoux (ta'deh keleha)»: il n'est pas dit tis'adeh bekeleha («elle se parera de ses bijoux»),

אלא תעדה כליה כי כליה הם הצדיקים [ע' [עין] בזהר פ' בלק דקצ"ט ע"ב וע' בזהר ויחי דרמ"ו סע"ב] [סוף עמוד ב] ודרמ"ב ע"א ובפ' פקודי דרל"ה ע"א

mais ta'deh keleha («elle ornera ses réceptacles»), car ses «réceptacles» (keleha) sont les tsadikim (les justes) [voir le Zohar, paracha Balak, folio 199b; voir aussi le Zohar, Vayechi, à la fin du folio 246b et au folio 242a, ainsi que la paracha Pekoudei, folio 238a],

כמו האבות הן הן המרכבה בבחי' ביטול אליו ית' והם כלים ומשכן לשכינה השורה עליהם והכלה היא השכינה שתעדה אותם בעטרות שצדיקים יושבין בג"ע [בגן עדן] ועטרותיהן בראשיהן

comme les Patriarches, qui sont eux-mêmes le char, dans un état d'annulation de soi (bitoul) envers Lui, béni soit-Il; ils sont des réceptacles et une demeure pour la Chekhina (Présence divine), qui réside sur eux. Et l'épouse est la Chekhina, qui les ornera de couronnes, car «les tsadikim sont assis» dans le Gan Eden «avec leurs couronnes sur la tête»,

והיינו בחי' מקיפים [ועמ"ש בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות] והכוונה שכמו החתן יכהן פאר המשכת פנימית בעסק התורה והכלה תעדה כליה בבחי' המצות במקיפים.

et cela correspond au niveau des lumières enveloppantes [voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Voici les comptes», au sujet du «Tabernacle du témoignage»]. L'intention est la suivante: de même que «l'époux se pare de splendeur» — une attirance vers le bas de la dimension intérieure, par l'étude de la Torah —, l'épouse «orne ses réceptacles» par les mitsvot, au moyen des lumières enveloppantes,

כן שוש אשיש בהוי' המשכת עונג העליון להיות תגל נפשי באלקי בחי' פנימית.

de même, «Je me réjouirai grandement en Havaya» désigne l'attrance vers le bas du plaisir suprême, afin que «mon âme exulte en mon D.ieu», ce qui correspond au niveau intérieur,

26 וכי הלבישני בגדי ישע בבחי' מקיפים דלעתיד והכל מבחי' ענג העליון כנ"ל [והיינו שיש כמה בחי' זו למעלה מזו במדרגת הלבושים הנעשים ממעשה המצות וכמ"ש בד"ה ועשית בגדי קדש כו'].

et «Il m'a revêtu de vêtements de salut» — au niveau des lumières enveloppantes du Temps à venir; tout cela provient du niveau du plaisir suprême, comme mentionné plus haut. [Cela signifie qu'il existe plusieurs niveaux, l'un au-dessus de l'autre, dans la catégorie des vêtements produits par l'accomplissement des mitsvot, comme il est écrit dans le discours qui commence par «Vous ferez des vêtements sacrés», etc.

וכן בבחי' פנימיות הנמשך ע"י עסק התורה ועמ"ש בביאור ע"פ אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית בענין בתורת ה' הפצו ובתורתו יהגה כו' ע"ש.

Il en va de même du niveau de la dimension intérieure attirée par l'étude de la Torah; voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication du verset «Je suis Havaya, votre D.ieu», dans la section sur les tsitsit, à propos de «Il met son désir dans la Torah de Havaya, et dans sa Torah il médite», etc. Voyez là-bas.

27 ועכשיו ההמשכה בג"ע [בגן עדן] ע"י התורה ומצות פנימיים ומקיפים הוא מבחי' זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצי' שזהו ענין כחתן כו' וככלה תעדה כו'.

À présent, le flux qui est attiré dans le Gan Eden par la Torah et les mitsvot, [lumières] intérieures et enveloppantes, provient du niveau de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et de Noukva (le féminin) d'Atsilout (Émanation). C'est là le sens de «Comme un époux», etc., «et comme une épouse se pare», etc.

ולעתיד יומשך המשכת פנימי' [פנימיות / פנימית] מבחי' מו"ס [מוחא סתימאה] דעתיקא ומקיפים דכתר דא"א וע"ז אמר שוש אשיש כו' תגל נפשי כו' כי הלבישני כו' כנ"ל.

Mais, dans les Temps futurs, un flux intérieur sera attiré depuis le niveau de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) d'Atik, et des [lumières] enveloppantes depuis Kéter (la Couronne) d'Arieh Anpin. C'est à ce sujet qu'il est dit: «Je me réjouirai grandement», etc., «mon âme exultera», etc., «car Il m'a revêtu», etc., comme mentionné plus haut.

28 ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה דלשם נתבאר פי' וענין שת"ת [שתפארת] דאימא נעשה

כתר לז"א ושעדי"ז יש בחי' עליונה יותר הנמשך מכתר ומו"ס [ומוחא סתימאה]

Et voyez ce qui est écrit ailleurs, dans l'explication du verset «Car au-dessus de toute gloire, il y a un dais», où sont expliqués le sens et la notion selon lesquels le Tiferet (beauté) d'Imma devient une couronne pour Zeir Anpin, ainsi que le fait que, de la même manière, il existe un niveau supérieur encore, qui est attiré de Kéter et de Mo'ha Stima'a;

וזהו ענין שוש כו' ותגל כו' כחתן כו' ועמ"ש במ"א בביאור ע"פ ונאווה כו' כיריעות שלמה.

et c'est là le sens de «Je me réjouirai», etc., «et exulterai», etc., «comme un fiancé», etc. Et voyez ce qui est écrit ailleurs, dans l'explication du verset «belle», etc., «comme les tentures de Salomon».

29 וביאור הענין דהנה מבואר במ"א בד"ה שיר השירים. בפי' מזהלות חתנים לשון רבים כי הנה התורה

נקי' חתן וכדי להיות המשכת אור א"ס ב"ה בתורה שלפנינו יש דרך כלל ב' בחי' חות דרגא כו' ע"ש באריכות.

Explication du sujet : il est expliqué ailleurs, dans le discours commençant par « Le Cantique des cantiques », au sujet de l'expression mitzhalot 'hatanim (« les réjouissances des époux »), au pluriel, que la Torah est appelée un époux ('hatan). Afin que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, soit attirée dans la Torah qui se trouve devant nous, il existe, de manière générale, deux niveaux de « descente d'un degré » ('hat daraga), etc. Voir là-bas les explications détaillées.

אכן לעתיד יהיה הגילוי למטה כמו למעלה נמצא שבחי' חות דרגא הא' יתגלה ג"כ למטה ממש.

Cependant, dans les temps futurs, la révélation sera ici-bas comme elle est en haut. Il s'ensuit que le premier niveau de « descente d'un degré » se révélera lui aussi véritablement ici-bas.

30 וזהו ענין וארשתוך לי וכמ"ש מזה בפי' במדבר. ונתבאר מזה לקמן סד"ה להבין מ"ש ביום השמיני עצרת

ועדי"ז יוכן פי' שוש אשיש בהוי' כו'

Voilà le sens de «Je te fiancerai à Moi», comme il est écrit à ce sujet dans la paracha Bamidbar ; cela est expliqué plus loin, à la fin du discours commençant par «Pour comprendre ce qui est écrit : «Le huitième jour, une assemblée»». De même, on comprendra le sens de «Je me réjouirai grandement en Havaya», etc.

כחתן יכהן כו' ופ"י שעכשיו ההמשכה למטה בעלמא דאתגליא הוא מבחי' ז"א דאצ"י שנק' חתן חות דרגא.

«Comme un époux se pare», etc. Le sens est qu'à présent, le flux qui est attiré vers le bas, dans le monde révélé (alma de'isgalya), provient du niveau de Zeir Anpin d'Atsilout, appelé 'hatan — 'has darga («descendre d'un degré»).

והוא ירידה הב' ולעתיד יהיה הגילוי גם למטה מבחי' כתר המחבר וממשיך א"ס ב"ה אל הנאצלים שזהו ירידה הא' להיות ראשית האצילות כו'

C'est la deuxième descente. Mais, dans les temps futurs, la révélation descendra également en bas depuis le niveau de Kéter, qui relie et attire l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, vers les émanés ; c'est là la première descente, qui constitue le commencement d'Atsilout, etc.

שגילוי זה ממש בעצמו יהיה למטה וז"ש [וזהו שכתוב] בזהר ח"ג [חלק ג'] (דקל"ג א') שוש אשיש בהוי' בעתק יומין אתמר.

Cette révélation elle-même se manifesterà en bas. C'est ce qui est écrit dans le Zohar, IIIe partie (folio 133a) : «Je me réjouirai grandement en Havaya» fut dit au sujet d'Atik Yomin. »

שהוא בחי' המרומם לכדו המתנשא מימות עולם. שגילוי זה יהיה גם למטה. ועד"ז יובן ענין וככלה תעדה כליה.

C'est le niveau de «Celui qui, seul, est exalté, qui s'élève depuis les jours d'autrefois» : cette révélation se manifesterà également en bas. De même, on comprendra le sens de «Et comme une épouse se pare de ses parures».

וזהו ענין ביום ההוא יהי"ה שגם בחי' ו"ה יהיו בבחי' י"ה. ועמ"ש בד"ה והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כו' ועמ"ש ע"פ כמשוש חתן כו']:

Voilà le sens de «En ce jour, yihyeh» : le niveau de vav-hé sera lui aussi au niveau de youd-hé. Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «La lumière de la lune sera comme la lumière du soleil, et la lumière du soleil sera sept fois plus éclatante», etc. ; et voir ce qui est écrit sur le verset «Comme la joie de l'époux», etc.]

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/nitzavim/5/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak